

Tre modstandsfolk, der havde brug for hjælp efter krigen

De tre skildringer af Kurt, Marie og Jan bygger på autentiske personer med udgangspunkt i materiale fra Vejles Kontor for særlige Anliggender 1945-1950.

Kurts historie

De modstandsfolk, der havde taget mest skade fysisk og psykisk, havde ofte siddet i koncentrationslejre.

En af dem var Kurt. Han havde været i modstandsbevægelsens efterretningstjeneste i Sydjylland. Han blev anholdt, og i oktober 1944 blev han sendt til koncentrationslejren Neuengamme ved Hamburg. Her blev Kurt meget syg af blandt andet tuberkulose og blyforgiftning.

Sammen med andre fanger blev Kurt i foråret 1944 evakueret med de såkaldt "Hvide Busser". Han kom til Sverige og fik akut lægehjælp. Et par uger efter befrielsen, blev han sendt til Danmark. Han var for svag til at arbejde, og han var blandt andet på sanatorium (en anstalt som hjalp patienter med lungeproblemer) for at få behandlet sin tuberkulose. Kurt kunne ikke klare sig selv. Han var afhængig af økonomisk støtte og medicin. Han blev aldrig rask nok til at arbejde og modtog støtte i mange år efter krigen fra bl.a. Frihedsfonden.

Maries historie

Marie var 30 år gammel, fabriksarbejder og enlig mor til en lille datter – og så var hun aktiv i en sydjysk modstandsgruppe.

Marie måtte allerede i 1943 gå under jorden, da hun var eftersøgt af Gestapo. Hun fik derfor placeret sin datter i privat pleje, imens hun fortsatte sit modstandsarbejde.

Marie blev aldrig taget til fange. Men to år med usikkerhed og konstant frygt for at blive taget af Gestapo tog psykisk hårdt på Marie, og efter befrielsen havde hun det svært.

Samtidig skulle hun genopbygge familielivet med sin lille datter, som hun ikke havde set i et par år, skaffe bolig og penge til mad.

Oveni havde Marie opbygget gæld ifm. pasningen af datteren.

Det fik hun hjælp til fra Kontoret for særlige Anliggender.

Men Marie var mentalt mærket af sine oplevelser resten af livet.

Jans historie

Nogle af de modstandsfolk, der blev anholdt af tysk politi og deres danske hjælpere blev mishandlet så groft, at det satte sig spor mange år efter krigen.

Arbejdsmanden Jan var i 1944 med i en jysk sabotagegruppe. Jan var i fyrrerne og ældre end sine modstandskammerater. Sabotagegruppen ville sprænge en værnemagervirksomhed i luften, men blev optrevet. Jan kom i forhør hos Gestapo, som udsatte ham for voldsom tortur. Derfor led Jan efter befrielsen af dårlige nerver. Torturen havde samtidig gjort, at han led af fysiske skavanker. Han havde blandt fået knust tænderne i undermunden.

Jan havde mistet sin virksomhed og kunne hverken betale husleje eller de andre regninger. Kombinationen af psykiske og fysiske skavanker gjorde, at Jan ikke kunne klare at have et arbejde. Efter befrielsen var han derfor komplet afhængig af den økonomiske hjælp, han fik fra Kontoret for særlige Anliggender og gennem Erstatningsloven.

